

يك سرمايه جديد

تا به حال به زبانه افغانها و افغانها...
تساوی میان افغانها و غیر افغانها...
بشماره ۶۶ در شماره ۶۰

طوریکه در شماره (۶) همین سال مناسبت مقاله (جشن و معارف) اشاره
بل تصریح یافته بود، حصول حق استقلال تنها بر شکل حکومتها تأثیرات فیض
بخش خود را نشان نمیدهد و نتایج آزادی مالی نیز تنها بوسیله این سجد و وظائف اخلاقی
و اجتماعی خود را ادا نموده است بلکه استقلال هزاران وسائط ترقی و انکشاف علمی
و ادبی بروی کار آورده و میآورد. اینست که جوانان افغان بمناسبت حصول استقلال
تاریخ دوات و وطن مناقب بزرگان دین و دولت خود را با کمال آزادی تحمیل و تشریح
کرده بخود خواهند بالید و در حفاظت بل در ترقی ادبیات ملی دست و پا زده خصماً
نژادی و ملی خود را بروح اولاد و وطن ترقی خواهند نمود که مات افغان تاریخ زنده
و ادبیات مخصوص دارد. مخصوصاً در دوران شاه ترقی پرور نمیشود بلکه های تاریخی
ناشته بماند و نواقص ادبی اصلاح و ترقی خاطر خواه حاصل نکنند.

اینست که خاندان منور و متدین حکومت و بیرو برای عاقل مات از خط مشی دور
اندیشانه اعلیحضرت نادر شاه شهید تاسی جسته در تربیه اخلاقی و علمی و انکشاف
قریبی های ادبی و بدیع بشاه عرفان پرور خود باز دو چشم شده در مرکز و ولایات
در داخل و خارج جذبات هفتکارانه پیش میروند.

از انجمله است؛ مجله علمی و ادبی (ورانکه) که در یکی از مراکز علمی و مدنی

ترکیه (اسلامبول) از طرف محصلین افغانی نشر شده شماره اول این رفیق جوان -
طوریکه در مقاله افتتاحیه آن در تحت عنوان (مصاحبه) اشاره کرده است - بفرض
حفاظت و ترقی زبان ملی و ادبی و تنویر فکر عموم اولاد وطن مخصوصاً متعلمین مقالات
علمی و ادبی انشا و ترجمه نماید . تا ضمناً در ترقی مطبوعات افغانی خدمتی ابراز کرد
استراحت وجدائی از ایفای وظیفه حاصل نموده باشد .

شماره اول آن بمناسبت جشن یازدهمین استقلال افغانستان نشر و توزیع یافته است
ولی امروزها با داره رسید .

آئینه از نقطه همفکری و هم قدمی نتیجه مقدس ترین آمال ملی و ادبی در یافته ؛ کار
کنان و ناشران این مجله را خواست تریبیک نموده مرحباً بگویند . چه از صدای قلم این رفیق
نازه را بچه امیدهای معقول ادب استقبال استقام کرده شد چونکه این محررین مکتبی بواسطه
این تشبث مدنی خود با وجود جوانی اسلوب و افکار در اطراف حب وطن و زبان محبوب
خود در تلقی الادر بحر افکار آسیائی و اروپائی مقالات مفیدی را جمع بتاریخ وطن و ادبیات
ملی انتخاب و تحریر کرده اند . یعنی وطن و زبان ملی را نخواستند فراموش بکنند
میتوان گفت : منبع ضیای درخشانی در تحکیم افکار وطن پروری و ترقی ادبیات
ملی حاضر خواهند کرد .

این شماره در حجم (۳۰) صفحه ۲۴ سطوری دو ستونه و دارای ۱۸ پارچه منظوم
و منشور بوده بدشتر این مقالات بزبان پشتو آورده شده و بعضی از مقالات را هم بفارسی
و هم به پشتو تحریر و ترجمه نموده است مخصوصاً یکدسته اشعار ملی و نشیده های وطنی
که ارقربحه وطن پرورانه سفیر کبیر است در آن درج یافته بر مقصد بزرگ این مجله
زهبری میکند . فی الحقیقه مساعدت های علمی و ادبی این سفیر فاضل در وجود این سرمایه
جدید که سبب بزرگ است قابل تذکار میباشد .

صدر صفحه را عکس با افتخار شهر یار نامدار (شهید) اعلیٰ حضرت نادرشاه معارف بدور غازی تزیین نموده متعاقب آن عکس سفیر کبیر افغانی بدر بار آقره آقای سلطان احمد خان علاوه بر آن عکس زیارتگاه من فکر معروف و سید عالی نسب جمال الدین افغانی بادسته از زائرین افغانی اشغال کرده.

سپس عکس مدیر این شعاع مشرقی آقای اختر محمد خان و معاون نجر بر آن آقای احمد علی شاه خان با چند گروپ عکسهای طلبه افغانی در ترکیه است که رفاقت کرده بر نقاست این تمثال جوان افزوده است. این شماره توسط ماشین شایوگراف چهارپا شده.

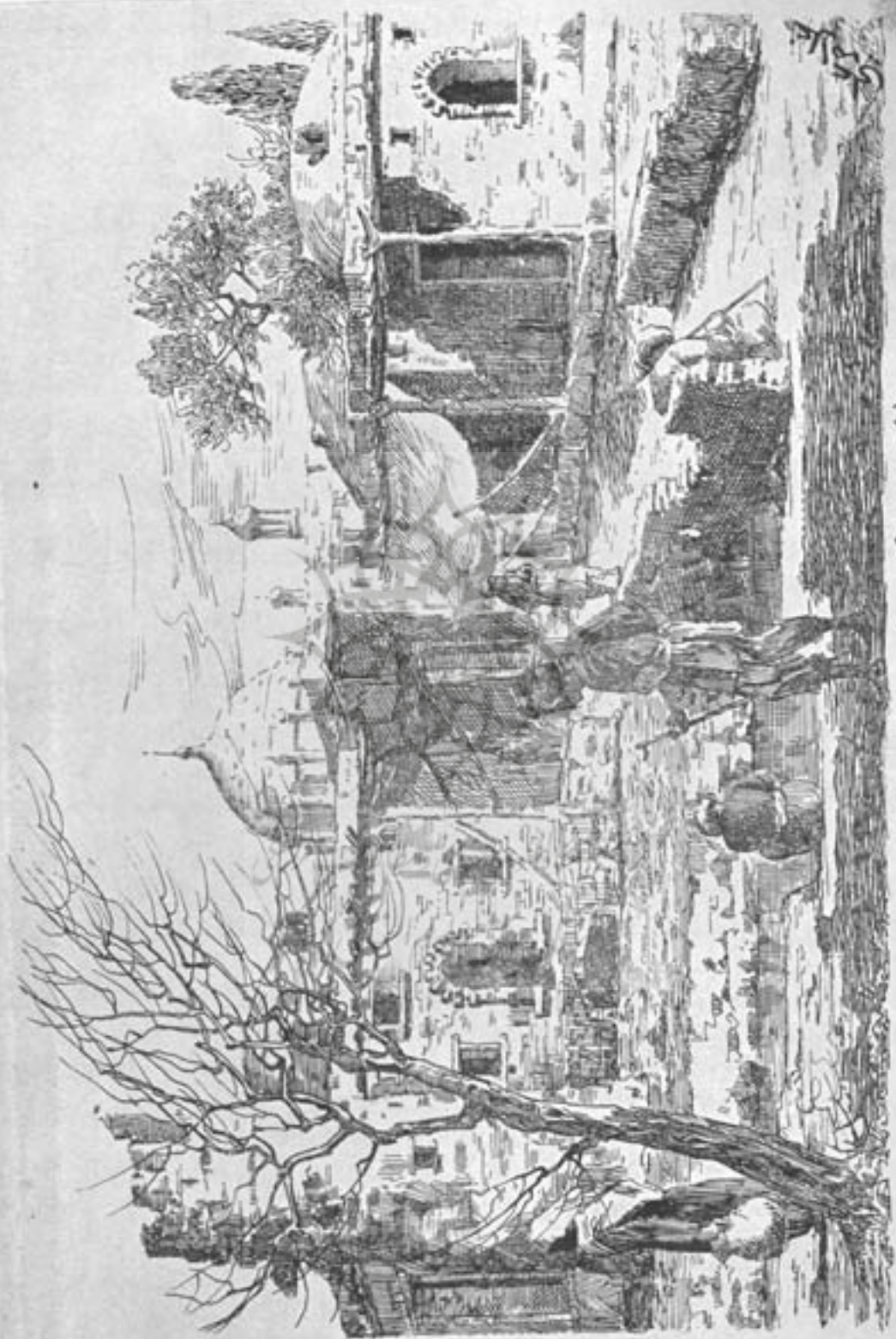
چنانچه در اکثر مکاتب عالم مجله های مکتبی بچنین ماشین چهارپا میشود. حتی ضبط تقریر معلمین و مجالس علمی و سوالات امتحانی و غیره را نیز به همین ماشین چهارپا کنند ولی اگر کارکنان این مجله جوان در حرارت خود دوام کرده بر ترقی آن چاره های خوبی اندیشیده ماشین مستنسخی بدست آورند، عکس های علمی و تاریخی خود را تکثیر بکنند امید است که در نقاست و جاذبه آن افزوده بانند مدت در قضا و مجله های علمی و ادبی اساتید رسیده با اعلان معذرت محتاج نخواهند شد. با ینهمه آئینه از خداوند متعال میخواهند که این رساله غیر موقوفه و این شاگرد علم و ادب را در کتب بنیاد در مقبولیوعات جوان افغان گردانیده کارکنان آن را در خدمت جامعه طلبه افغانی یابدار و مستر نموده در تائید جذبات وطن پرورانه و قدر شناسی حکومت پرور ظاهر شاهی مستعد و پیرو ساخته برای جوانان افغانی که در نقاط مختلف اوروپا و آسیا و امریکا مصروف تحصیل اند سرمشق و نمونه امتثال فرماید.

برای اینکه قارئین محترم آئینه مسلک و سلوب تحریر این نمونه افکار محصلین را خوبتر مشاهده و مطالعه بکنند؛ و ضمناً این مجله که مولود استقلال و جشن پانزدهمین

این نعمت عظمی و دست پرورده مجاهدان با تدبیر و وطن امان حضرت شاه شهید میباید شد
خطابه به بر حرا را شنیدیم که آنرا معاً و آنرا جزیراً بن مجاهد آقای احمد عایشه خندان بر روز
جشن در سفارتخانه افغانی قرائت و ایراد کرده است از آن جمله اقتباس نموده
در انظار مشترکین خود تقدیم میکند.

بیرادران عزیزم آقایان *محمد علی خان* *محمد حسن خان* *محمد آقا* *محمد علی* *محمد حسن* *محمد علی*
اینک باز و مسعودترین دقائق حیات، بهترین و خوشترین اوقات خود را درین محفل که
مناسبت یازدهمین سال استقلال و وطن محبوب ما افغانستان از طرف سعادت جناب
سفر کبیر سلطان احمد خان ترتیب شده است بسر می آوریم و باین تقریب از صمیم قلب
تبریکات این روز شریف و آنهایی این یوم مقدس را از طرف «طلاب افغانی لیسه استامبول»
محمود جناب سفیر صاحب و ارکان سفارت و دیگر حضار محترم تقدیم میکنیم.
شمانیزه میدانید که یازده سال قبل کوی اقبال افغانیان درین روز لقای خود را
در فضای نورانی بانوار تابنده شمس آزادی منور ساخت و ما افغانیان قدم تازه در راه
سعادت نهادیم، حریت و استقلال که هر دوی آن دازای بدک مفهوم یکسانه شرط
زندگانی و سرمایه سعادت دینویست درین روزنامه این شده است. مللیکه ازین نعمت عظیم
خدای لایزال و ازین عطیه بی پایان خالق متعال بی نصیب و محروماند حیات آینده شان
به زوال محکوم و ابواب ذلت و فلاکت بروی شان مفتوح است چون فطرت ماملت به تحمل
و قبول این قبیل اوصاف ذیلاته مساعد نیست این بود که شیر مردان افغان نسبت باین لکه
عزازت است که عبارت از اسارت است حسن فقرت در دل پرورانیدند
و همین بود که تادم آخرین برای حصول آزادی از قید بیخ کنان جدیت ورزیدند
و با خون کلگون این توده خاک را آبیاری نموده برای ما افغانستان سرسبز و خرم
یو خود آوار زدند.

منظره قدما در کوچه بردارینها سنه ۱۳۱۳

کوه

پروشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تصور نمی شود تا مین این نعمت عظمی به آسانی ممکن شده باشد برای حصول این سعادت آنقدر فداکاران صاف دل نثار نفس و ایثار مال و منال کرده اند که عده شان از شمار و تخمین بیرونست. خاطرات لایموت این قهرمانها و غازیان افغانرا باید با صفای وجدان در زوایای قلب ناچیز خود بکنجانیم چه جای بسیار تا راست که این ناجیان و فداکاران، بی آنکه اما کن معین داشته باشند چشم های خود را در خواب ابدی بسته و در کنج های ویران و وطن خفته اند آیا نونها لان آینده وطن با کدام اثر و وثیقه مناقب جانبازی این مستخلصان را شاهد خواهند شد.

درین حال وظیفه اولین ما همین است که به نزد آنکه درین روز با نتیجه عزم آهنین خود چنین امانت ذی قیمتی یعنی استقلال این خاک را با سپرده اند عرض قدر دانی نموده با غیرت و فداکاری آرا برای فرزندان مستقبل افغانستان خوبتر و بهتر نماییم و نیز خاطرات لایموت فدائیان و بهادران خود را قطعاً از دل دور ننموده مقابر شان را زیارتگاه بسازیم.

همینکه اندک تفکرمی کنیم جریان مسرت با زروح و قلب ما را نازه میکند، چه همین روز بر نشأ با نشاط را که با افتخارترین اوقات ممالک از طفیل افکار باقی همین ناچی بزرگ و شهیر ما که امروز زوایای نارنگ وطن از بهترین افکار و اندیشه خشد تأمین شده است، این قائد اعظم اسم با مسمی نادر یکتا و بهادر بی همتا است که جوان افغان همچو فداکار بر آکه وطن از فیض رأی صائبش شاداب شده است نمی زبان فراموش کند و هیچ اولاد افغان خدمات برجسته چنین ناچی را که وصفش بتصور نمی آید از صفحه خاطر نمی زداید.

بس ما افغانیان حقیقتاً باید خود را بخیار شمرده بوجود چنین سر خیل غازیان فخر و مباحات کنیم، با روح شهدائیکه در راه استخلاص این خاک پاک جان بجان آفرین

سپرده اند مراحم قادر متعال را خواسته و بر آن غازیانیکه در قید حیات بوده و پدر
مرشد ما اعلیحضرت محمد نادر شاه غازی در رأس آنها واقعت سعادت و طول
عمر منی کنیم

در خاتمه آرزو مندیم که جناب عالیقدر جلال مآب سفیر کبیر سلطان احمد خان
که یک رکن صادق افغان و یک رهنمای معارف برور ما جوانانست دائما
بوظیفه شان پابند داشته برای افغانیان مصدر فیوضات و منبع محسنات
زیاد باشند .

شپو بشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی